

V E N D I M
“NË EMËR TË REPUBLIKËS”

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Fehmi Abdiu,	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Zija Vuci,	Anëtar i “ “
Hajredin Fuga,	Anëtar i “ “
Alfred Karamuço,	Anëtar i “ “
Kristofor Peçi,	Anëtar i “ “
Kujtim Puto,	Anëtar i “ “
Sokol Sadushi,	Anëtar i “ “
Sabri Rrapi,	Anëtar i “ “

me sekretare Arbenka Lalica, më datat 03.05.2000, 25.05.2000 dhe 26.06.2000, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.20 Akti që i përket:

KËRKUES: ASTRIT GEGA, i përfaqësuar nga avokati Ilir Selenica

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

1. KOMISIONI I KTHIMIT DHE KOMPENSIMIT TË PRONAVE ISH-PRONARËVE TIRANË, përfaqësuar nga juristi Kujtim Bara
2. SUZANA DARDHA, në mungesë.

O B J E K T I:

Shfuqizimi si antikushtetues i vendimeve nr.740, datë 19.02.1997 të Gjykatës së Apelit Tiranë; nr.A-1, datë 17.01.2000 të Kolegjit Seleksionues të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë.

BAZA LIGJORE: Nenet 131 germa “f” dhe 42/1 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë.

Kërkuesi ka parashtruar këto shkaqe për shfuqizimin si antikushtetues të vendimeve të atakuara:

Në Gjykatën e Apelit dhe në Kolegjin Seleksionues të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, çështja është shqyrtuar pa u respektuar kërkesat e nenit 42/1 të Kushtetutës, i cili bën fjalë për një proces të rregullt ligjor.

Gjykata e Apelit Tiranë ka vendosur mospranimin e ankimit, me arsyetimin se në atë nuk janë paraqitur shkaqet që kërkohet prishja e vendimit, sipas nenit 454/c të Kodit të Procedurës Civile.

Ka vepruar në kundërshtim me nenin 455 të Kodit të Procedurës Civile, i cili detyron gjykatën që kur nga palët nuk janë paraqitur shkaqet e ankimit në kërkesën ankimore, njofton atë që këtë të metë ta ndreqë brenda 5 ditëve.

Edhe Kolegji Seleksionues i Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, ka gabuar duke mos pranuar rekursin në interes të ligjit, me arsyetimin se nuk përmban shkaqe nga ato që parashikohen në nenet 472 dhe 473 të Kodit të Procedurës Civile të ndryshuar.

GJYKATA KUSHTETUESE

Pasi dëgjoi përfaqësuesit e palës kërkuese, avokatin Ilir Selenica, të palës së interesuar dhe bisedoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N

Me vendimin nr.9554, datë 02.12.1996 të gjykatës së rrethit Tiranë, kërkuesit Astrit Gega i është rrëzuar padia, me objekt anulimin e vendimeve nr.110, datë 09.06.1995 dhe nr.559, datë 04.12.1995 të Komisionit të Kthimit dhe Kompensimit të Pronave ish-Pronarëve të Bashkisë Tiranë.

Kërkuesi ka paraqitur kërkesën ankimore, por pa shënuar shkaqet në ankim pse kërkon prishjen e vendimit, mbasi sipas pretendimit të tij, dosja nuk iu ofrua për studim, sepse vendimi nuk ishte arsyetuar. Gjykata e Apelit, me vendimin nr.740, datë 19.02.1997 ka vendosur mospranimin e ankimit në bazë të nenit 450 të Kodit të Procedurës Civile, me arsyetimin se në të nuk janë paraqitur shkaqet sipas nenit 454 të Kodit të Procedurës Civile.

Kundër vendimit të Gjykatës së Apelit Tiranë, kërkuesi ka paraqitur rekurs në interes të ligjit, konform nenit 473 të Kodit të Procedurës Civile në Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë. Kolegji Seleksionues i Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, në Dhomën e Këshillimit, në datën 17.01.2000, në bazë të nenit 480 të Kodit të Procedurës Civile, ka vendosur mospranimin e rekursit të paraqitur nga kërkuesi Astrit Gega si të pabazuar në ligj, sepse nuk përmban shkaqe nga ato që parashikonë nenet 472 e 473 të Kodit të Procedurës Civile, të ndryshuar me nenin 5 të ligjit nr.8431, datë 14.12.1998 “Për disa shtesa e ndryshime në Kodin e Procedurës Civile”.

Gjykata Kushtetuese, konstaton se si vendimi i Gjykatës së Apelit ashtu edhe vendimi i Kolegjit Seleksionues të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, janë të pabazuara. Ato kanë shkelur parimin e sanksionuar në paragrafin e parë të nenit 42 të Kushtetutës, ku parashikohet shprehimisht se liria, prona dhe të drejtat e njohura me Kushtetutës ose me ligj nuk mund të cënohen pa një proces të rregullt ligjor. Shkelja e lartpërmendur është bërë në fillim nga Gjykata e Apelit Tiranë, e cila edhe pa qenë ndonjë nga rastet e përmendura në nenin 450 të Kodit të Procedurës Civile ka vendosur mospranimin e ankimit.

Në këtë mënyrë, Gjykata e Apelit nuk e ka dëgjuar kërkuesin duke i mohuar të drejtën për t’u mbrojtur në gjykatë, çka konsiderohet shkelje e rëndë e rregullave procedurale që passjell shfuqizimin e vendimit të atakuar të Gjykatës së Apelit Tiranë si antikushtetues.

Antikushtetues është edhe vendimi i Kolegjit Seleksionues, i cili ka lejuar të njëjtën shkelje, duke mospranuar rekursin në interes të ligjit për gjykim në Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, me arsyetimin se në rekurs nuk ka nga ato shkaqe që parashikohen në nenet 472 e 473 të Kodit të Procedurës Civile.

Kolegji Seleksionues, nuk ka pasur parasysh germat “a” dhe “b” të nenit 472 të Kodit të Procedurës Civile, pa vërejtur se Gjykata e Apelit ka zbatuar gabim nenin 450 të Kodit të Procedurës Civile, duke bërë shkelje të rënda të normave procedurale.

Në rrethanat e përmendura, Gjykata Kushtetuese konkludon se vendimet e Gjykatës së Apelit Tiranë dhe Kolegjit Seleksionues të Kolegjeve të Bashkuara, duhet të shfuqizohen si antikushtetues dhe çështja të dërgohet për rishqyrtim në Gjykatën e Apelit Tiranë, e cila të zhvillojë gjykimin, duke respektuar procesin e rregullt ligjor.

PËR KËTO ARSYE:

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë në bazë të nenit 132 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë si dhe neneve 72 e 77 të Ligjit nr.8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

V E N D O S I:

1. Shfuqizimin si antikushtetues të vendimeve nr. A-1, datë 17.01.2000 të Kolegjit Seleksionues të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë dhe nr.740, datë 19.02.1997 të Gjykatës së Apelit Tiranë.

2. Dërgimin e çështjes për rishqyrtim në Gjykatën e Apelit Tiranë.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Tiranë, më 07.07.2000
Nr.26 i Regj.Themeltar
Nr.43 i Vendimit

MENDIMI I PAKICËS

Nuk jemi dakord me vendimin e shumicës për shfuqizimin e vendimeve të Gjykatës së Apelit Tiranë nr.740, datë 19.12.1997 dhe të Kolegjit Seleksionues të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë nr.A-1, datë 17.01.2000, për këto arsye:

Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin e saj që ka vendosur mospranimin e ankimit të kërkuarit Astrit Gega për shqyrtim, është mbështetur në dispozitat proceduriale e konkretisht në nenet 454/c, 459 dhe 450/ç të Kodit të procedurës Civile.

Sipas nenit 454/c të Kodit të Procedurës Civile, pala që bën ankim kundër një vendimi civil të gjykatës së rrethit, është e detyruar që në ankimin e saj të tregojë shkaqet pse e kundërshton vendimin e gjykatës. Këto shkaqe në kërkesën ankimore, drejtuar Gjykatës së Apelit Tiranë, nuk janë shënuar dhe për këtë ajo palë ka pasur kohë mbi 2 muaj nga dhënia e vendimit të gjykatës së rrethit Tiranë, që është data 05.12.1996 deri në datën 19.02.1997 që është shqyrtuar çështja në Gjykatën e Apelit, t'i paraqiste shkaqet e ankimit. Mosparaqitja e shkaqeve në ankim nga ana e kërkuarit ka sjellë rënien në dekadencë të kërkesave që nuk janë përsëritur rishtaz, çka parashikohet në nenin 459 të Kodit të Procedurës Civile ku thuhet: Kur kërkesat dhe pretendimet e pa marra parasysh në vendimin e shkallës së parë nuk përsëriten në ankim, konsiderohet sikur është hequr dorë prej tyre.

Por, heqja dorë nga ankimi, sipas nenit 450 germa "ç" të Kodit të Procedurës Civile, shkakton mospranimin e ankimit, siç ka vendosur Gjykata e Apelit. Në këto rrethana ka vepruar drejt edhe Kolegji Seleksionues i Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, që ka vendosur mospranimin e rekursit në interes të ligjit si të pabazuar në ligj.

Pretendimi i kërkuarit Astrit Gega se Gjykata e Apelit, në bazë të nenit 455 të Kodit të Procedurës Civile, ishte e detyruar t'i jepte afat 5 ditë kërkuarit të paraqiste shkaqet e ankimit, nuk qëndron. Në dispozitën e nenit 455 të Kodit të Procedurës Civile, urdhërohet pala që bashkë me ankimin të paraqesë: a) kopje të ankimit dhe të dokumenteve të tjera, aq sa janë personat që marrin pjesë në çështje si palë; b) prokura, kur ankimi paraqitet nga avokati ose përfaqësuesi i palës.

Në rast ankimi, thuhet në këtë nene, nuk plotëson kushtet e mësipërme si dhe kur ankimi nuk është nënshkruar, Gjykata njofton palën që të ndreqë të metat brenda 5 ditëve, në të kundërtën ankimi quhet si i papranuar.

Siç del qartë nga dispozita e lartpërmendur, në të nuk parashikohet se mosparaqitja e shkaqeve në ankim detyron gjykatën t'i japë afat 5 ditë palës të plotësojë shkaqet e ankimit. Pra, në këtë dispozitë, janë të përcaktuara qartë se çfarë duhet të paraqitin palët së bashku me ankimet e tyre dhe vetëm kur këto të trija raste mungojnë, gjykata është e detyruar të japë afat sipas nenit 455 të Kodit të Procedurës Civile. Po të qe se afati 5 ditor do të zbatohet edhe në rastet kur nuk janë paraqitur shkaqet e ankimit, kjo do të parashikohej në nenin 455 të Kodit të Procedurës Civile, siç është vepruar për rastin kur ankimi nuk është nënshkruar (neni 453 i Kodit të Procedurës Civile).

Përsa më sipër, meqenëse kërkuarit nuk i është mohuar ndonjë e drejtë dhe nuk jemi para një procesi jo të rregullt në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës, kërkesa duhej të rrëzohej.

ANËTAR
K.Puto

ANËTAR
S. Rapi

MENDIMI I PAKICËS

Nuk jam me mendimin e shumicës për këto arsye:

Në bazë të nenit 131 shkronja "f" të Kushtetutës kontrollit kushtetues (me anën e gjykimit nga Gjykata Kushtetuese) i nënshtrohen edhe ankesat e individëve të cilët pretendojnë se nga një proces i parregullt ligjor u janë shkelur të drejtat e tyre kushtetuese. Pikërisht pranimi ose jo i faktit se gjykatat kanë zhvilluar një proces jo të rregullt ligjor, është vija ndarëse midis mendimit të shumicës dhe pakicës.

Në një sërë vendimesh të Gjykatës Kushtetuese janë pranuar si procese jo të rregullta ato procese (gjyqësore apo administrative) ku janë shkelur parimet esenciale për zhvillimin e rregullt të procesit.

Në rastin në fjalë, gjykatat e zakonshme kanë shkelur dispozitat procedurale që kanë të bëjnë me pranimin e ankimit. Me fjalë të tjera gjykatat kanë gabuar në zbatimin e ligjit procedural dhe ky zbatim i gabuar i ligjit kurrësi nuk mund të përbëjë shkelje të parimeve esenciale për zhvillim të rregullt të procesit. Të pranosh të kundërtën atëherë çdo shkelje me karakter procedural e cila në një formë apo tjetrën ka ndikuar në të drejtat themelore do të përbënte proces të parregullt e për pasojë objekt shqyrtimi për Gjykatën Kushtetuese, ç'ka do ta kthente këtë të fundit padrejtësisht në një instancë të lartë të sistemit gjyqësor. Nuk duhet harruar për asnjë çast se shqyrtimi i kushtetutshmërisë lidhur me realizimin e një të drejte kushtetuese, nuk është ekskluzivitet i Gjykatës Kushtetuese. Ajo kthehet në ekskluzivitet kur ekzistojnë tre kushte njëherësh: të jetë zhvilluar proces i parregullt (pra të jenë prekur principet themelore të procesit); si pasojë e tij të jetë cënuar një e drejtë themelore dhe, së treti: kur për zgjidhjen e konfliktit janë përdorur të gjitha rrugët e mundshme ligjore. Në rastin në fjalë mungon një ndër elementët – procesi i parregullt – i cili padrejtësisht nga shumica identifikohet me shkelje të karakterit procedural.

ANËTAR
A. Karamuço